anf.60 Jonas Sjöstedt (V):
Fru talman! Välkommen tillbaka, Gustav Fridolin! Det finns mycket av det som du sade i ditt inledningsanförande som jag håller med om. Jag tror att vägen ur krisen är de gröna investeringarnas väg. Det är det moderna sättet att möta en ekonomisk kris, att satsa på moderna kommunikationer, renovera bostäder och satsa på grön energi, till exempel. Jag håller också med om väldigt mycket av det du säger om den svenska skolan. Men det finns ett område där jag tycker att ni i Miljöpartiet har gjort ett allvarligt misstag. Det handlar om er uppgörelse med regeringen om arbetskraftsinvandring. Vi börjar nu se resultaten av den uppgörelsen. Vi kan se hur det på restaurangerna i Stockholm arbetar människor, som kommer hit från andra länder, väldigt många timmar till väldigt liten lön. Vi kan se hur man handlar med arbetserbjudanden - det var en stor skandal på McDonalds. Man har sålt dem för dyra pengar till människor som blir skuldsatta för att komma hit och arbeta. Att det har blivit så här beror på att ni tillsammans med regeringen har skapat ett system där all makt ligger hos arbetsgivarna och väldigt lite makt ligger hos löntagarna. Då får vi se det här, inte bara i restaurangbranschen. Vi ser det när det gäller skogsplantering och också i andra sektorer. Det här menar jag är ett stort misstag. Vi har flera gånger lagt fram förslag om hur man kan skärpa det här, hur man kan komma ifrån de här problemen. Man kan göra erbjudandet om arbete legalt bindande, så att de inte får ha lägre lön. Man kan ge amnesti åt den som berättar om missförhållanden, som i dag riskerar att skickas ut ur landet. Man kan uppdra åt Skatteverket att följa upp anställningarna och se att de betalar de skatter som de ska göra. Och man kan skärpa sanktionerna. Men nu undrar jag: Är det inte dags för Miljöpartiet att se - man gör ju fel ibland, och man kan mena väl, men det kan bli fel - att det här faktiskt blir helt tokigt? Det här gör att människor utnyttjas på ett brutalt och hänsynslöst sätt på den svenska arbetsmarknaden. Det här gav väldigt mycket makt till oseriösa arbetsgivare och väldigt lite skydd för utsatta löntagare.

anf.61 Gustav Fridolin (MP):
Fru talman! Tack, Jonas Sjöstedt, för frågan! Jag håller med om mycket av det som Jonas Sjöstedt säger. Men jag tycker att Jonas Sjöstedt missar en del av historieskrivningen. Hur såg det ut på svensk arbetsmarknad innan de här reformerna gjordes? Var det så att det inte kom människor från andra länder för att göra de jobb som Jonas Sjöstedt beskriver? Eller var det så att de här människorna var i en ännu mer utsatt situation, att de fick arbeta helt utanför den ordinarie arbetsmarknaden, att de fick arbeta och verka som papperslösa, helt på nåder av arbetsgivaren? Det är en mer korrekt beskrivning av verkligheten. Reformen när det gäller arbetskraftsinvandring har inneburit att svenska företag har kunnat växa genom att de har kunnat hitta kompetent personal när sådan saknas i närområdet. Men det har också inneburit att delar av svensk arbetsmarknad som tidigare var dold, illegal, har blivit regulariserad. Och när den blir det har vi också möjlighet att tag i de stora problem som finns på den här arbetsmarknaden. Vi har möjlighet att göra någonting så att människor får en starkare situation, får möjlighet att våga påtala missförhållanden och inte behöver utnyttjas på det sätt som har beskrivits. OECD har utvärderat den svenska arbetskraftsinvandringen och konstaterat att den i huvudsak funkar bra men att vi har problem att tag i, och det är precis de här problemen. Vi måste se till att vi har kontroller så att det avtal som den som kommer hit får håller både genom en kontroll innan och en kontroll efter. Vi måste göra sådana kontroller särskilt i de branscher där problemen är som störst. Vi måste se till att man kan utdöma sanktioner mot de arbetsgivare som hänsynslöst utnyttjar människor till att jobba långa timmar och utan en god arbetsmiljö. Så kan vi bygga en bättre arbetskraftsinvandring till Sverige.

anf.62 Jonas Sjöstedt (V):
Fru talman! Först vill jag understryka att jag inte är emot arbetskraftsvandring. Men jag är emot att människor utnyttjas hänsynslöst, vilket görs i det här systemet. Det är faktiskt så att det Gustav Fridolin talar om är sådant som vi föreslår men som inte fungerar i det system som ni är ansvariga för. Då är frågan: Är det inte dags att ompröva det och säga att det här blev fel och det här måste vi skärpa kontrollen över? Svartarbetet finns ju kvar, och de papperslösa finns kvar. Nu har man öppnat en väg till att utnyttja människor hänsynslöst på svensk arbetsmarknad. Många av dem som kommer hit kommer till yrken där det är hög arbetslöshet i Sverige, till exempel restaurangbiträden och städare. Det är alldeles uppenbart att det sker, därför att man ser chansen att utnyttja dem hårdare. Det var väl inte riktigt det som var meningen med den här reformen.

anf.63 Gustav Fridolin (MP):
Fru talman! Den som jobbar i Sverige jobbar enligt svenska villkor och får lön enligt svensk kollektivavtalsmodell. Det är den svenska arbetsmarknadsmodellen, och den ska vi värna. I den ingår att man har möjlighet till arbetskraftsinvandring. Jag är glad att höra Jonas Sjöstedt säga att man är för arbetskraftsinvandring; det brukade inte låta så. Det innebär att vi nu har ett brett stöd för att det ska finnas möjlighet för människor att komma till Sverige och möjligheter för företag att hitta arbetskraft till de arbeten man behöver få utförda för att företaget ska kunna växa. Det tycker jag är mycket bra. Men vi måste ha en arbetskraftsinvandring där människor inte utnyttjas hänsynslöst. Jonas Sjöstedt kan kalla det ett erkännande av att det finns problem med reformen. Jag kan kalla det ett erkännande av att vi har problem på svensk arbetsmarknad. Det är en rimlig beskrivning. Men det är problem som vi har haft länge och som vi nu på grund av den här reformen faktiskt kan ta tag i, och jag hoppas att vi tillsammans med regeringen har möjlighet att lägga fram sådana förändringar av arbetskraftsinvandringen innan mandatperioden är slut.